

[Helle Degn]

på, og statsministeren har selv været inde på det i forbindelse med drøftelsen af lov om lige løn. Det er en svær sag at tackle, men ikke desto mindre er det et problem, der skal klares, og man må også fra politisk hold efter min bedste vurdering give et bud på, hvordan vi kommer det skridt nærmere imod en reel ligeløn.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 22 af Helle Degn (S), Helge Adam Møller (KF), Hanne Severinsen (V), Ebba Strange (SF), Lone Dybkjær (RV), Birgith Mogensen (CD), Inger Stilling Pedersen (KRF) og Elisabeth Bruun Olesen (VS) (se foran)

vedtoges med 115 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD, KRF og VS) mod 2 (FP).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 151:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Forlænget dagpenget).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 14/1 87).

Kaj Poulsen (S):

Det forslag, vi her behandler, er politik, når det er værst. Regeringen skriver i forslaget, at ingen af de langtidsledige skal ned på 70 pct.-satsen og 55 pct.-satsen før efter, at der er afholdt valg. De skriver, at man ikke kunne forudse, at de, der var på overgangsordningen, ville gå på nedsatte dagpenge. Intet er mere forkert, ministeren kan gå tilbage i udvalgets bilag. I bilag for bilag har vi fået dokumenteret, at man var klar over de problemer, der ville være for overgangspersoner. Vi har gentagne gange her i salen over for ministeren påpeget, at langtidsledige ville komme på 70 pct.-satsen og 55 pct.-satsen inden den 1. januar 1988. Regeringen og Det Radikale Venstre benægtede det. Men nu står vi umiddelbart foran et valg, og så vil man ikke i fjernsyn og i aviser se personer

stå frem, der skal jages ned under fattigdomsgrænsen på 70 pct.

Da vi i november måned behandlede et forslag fra Socialdemokratiet om at fjerne disse satser, sagde samtlige borgerlige ordførere, inklusive Det Radikale Venstres ordfører, at vi må vente til februar måned, fordi der så foreligger undersøgelser, på baggrund af hvilke vi må tage fat på problemet. Men nu kommer ministeren med en moratorieordning, der skal udsætte problemets løsning, således at regeringspartierne og Det Radikale Venstre ikke skal udsættes for de ting under en valgkamp. Det er politik, når det er værst.

Men lad mig sige til regeringspartierne og Det Radikale Venstre, at dette forslag vil blive gjort til et hovedspørgsmål under valgkampen. Vi vil trække person på person frem, der den 2. januar 1988 vil komme ned på 70 pct., og det er mellem 20.000 og 25.000 mennesker i 1988. Det er helt rart at se, at den radikale ordfører endda morer sig over det.

Hvad er der sket siden? Ja, i sidste uge offentliggjorde LO en delundersøgelse om de problemer, der er på området. Punkt for punkt, som oppositionen sagde, da vi behandlede disse forslag, giver denne undersøgelse os ret. Det er en undersøgelse, som er utrolig repræsentativ, og som fortæller, at kun 5 pct. af de langtidsledige har fundet det attraktivt at søge disse uddannelser, som man sagde der var nok af, og 34 pct. af dem, der har søgt uddannelser, har fået afslag, fordi der ikke var uddannelser nok. Punkt for punkt er regeringens forslag og forventninger blevet tilbagevist, de matcher ikke med de lediges forudsætninger, geografisk passer kurserne ikke, og der er intet som helst i forudsigelserne, der har holdt stik.

Værst af alt er, at LOs undersøgelse også viser, at det hovedsagelig er de 20-25-årige kvinder, der bliver hårdest ramt. Her har vi resultatet af det samme flertals lovgivning om at fjerne beskæftigelsesordninger for de unge, og vi står med et problem i fremtiden, som det bliver utrolig svært at få løst.

Jeg skal gøre opmærksom på, at statsministeren i sin nytårstale med udgangspunkt i den fattigdomsundersøgelse, der har været i Danmark, kunne konstatere, at der var 200.000 fattige mennesker i Danmark. Der er sat 2 fattigdomsmål op i den undersøgelse, som statsministeren har taget udgangspunkt

[Kaj Poulsen]

i. Det første fattigdomsmål er gjort op som de personer, der på én gang er karakteriseret ved at have under 100.000 kr. i familiebruttoindkomst og samtidig under 1.000 kr. pr. person i familien om måneden. Så vil man give en moratorieordning, fordi man tror, man kan blive fri for ubehagelige spørgsmål i en valgkamp. Det bliver man ikke; vi synes, dette her er usselt og ækelt. Der er imidlertid tale om en lettelse af det, men vi vil følge det op i udvalget og herefter se på det ved anden og tredje behandling.

Jette Thomsen (KF):

Jeg gad egentlig vide, hvilke forslag denne regering skulle fremsætte, for at hr. Kaj Poulsen ville anlægge en anden tone. F.eks. siger han, at det er et valgforslag, og starter en ny diskussion om hele lovgivningen. Det er ikke det, dette her drejer sig om. Arbejdsministeren fremsætter dette forslag for at forhindre, at nogle personer – dem, vi kalder overgangspersoner – som har valgt en uddannelsesyndelse eller iværksætterydelse, og som af en eller anden grund har måttet opgive, således at de ikke længere opfylder betingelserne for at få dagpenge, mister deres dagpenge. Med dette forslag sørger arbejdsministeren for, at disse personer kan beholde deres hidtidige dagpengesats og endda kan få den udbetalt med tilbagevirkende kraft. Det handler dette forslag om, og det vil jeg da håbe at også Socialdemokratiet vil støtte.

Med hensyn til loven skal vi nok komme til at diskutere den på et senere tidspunkt.

Elsbeth Kock-Petersen (V):

Jeg skal bare kort takke arbejdsministeren for dette forslag og give Venstres tilslutning til det, idet jeg synes, det er en god idé, at vi venter med den større principielle debat, indtil grundlaget for den er tilvejebragt. Og for at den diskussion kan få en faglig kvalitet, er det meget forståeligt, at arbejdsministeren prøver at tage højde for, at utilsigtede situationer ikke kan opstå. Venstre kan give tilslutning til den del, og så kan den større diskussion selvfølgelig blive taget op på et senere tidspunkt.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal starte med at sige, at arbejdsministeren naturligvis ikke skal have utak for at

komme med et forslag, som forhindrer uretfærdigheder, og det betyder selvfølgelig, at vi ser meget positivt på forslaget.

Når det er sagt, vil jeg ikke undlade at sige for SFs vedkommende, at vi fortsat vil arbejde for, at der overhovedet ikke kommer nogle på graduerede dagpenge, og vi håber, at det undersøgelsesarbejde, der er sat i gang nu, vil vise, at det også er helt meningsløst, og at man i stedet for giver sig til at koncentrere sig om det, der er det vigtige og det fornødne, nemlig hvordan vi får uddannet de arbejdsløse, sådan at de kan komme i arbejde fremfor at komme på enten almindelige dagpenge eller i værste fald graduerede dagpenge.

Men som sagt, arbejdsministeren skal ikke have utak for, at han – lidt sent, men bedre sent end aldrig – er kommet til at se, at der er nogle, der bliver behandlet uretfærdigt. Tak for det.

Estrup (RV):

Vi er i den lidt specielle situation, at vi her har at gøre med et lovforslag, som vi ikke ved om vi overhovedet får brug for i ét eneste tilfælde. Sagen er, så vidt jeg forstår, at man i Arbejdsministeriet ikke endnu kender til personer, der som overgangspersoner måtte være kommet i den situation, som lovforslaget tager hensyn til.

Men i lyset af den debat, vi havde i 1985, hvor vi fra radikal side og fra regeringens side garanterede, at der ikke ville være overgangspersoner, som, når de benyttede sig af tilbudet om uddannelse, ville komme i klemme og blive dårligere stillet, end hvis de havde valgt i stedet at tage et arbejdstilbud, ville vi simpelt hen ikke løbe risikoen. Vi ville simpelt hen ikke have den mulighed hængende over os, at der skulle være bare én, der kom i den situation. Derfor har vi fundet, at det var nødvendigt med dette lovforslag, og jeg er glad for, at arbejdsministeren er kommet med det. Jeg synes, at vi dermed får sikret os, at det, som i sin tid var tænkt som sikkerhedsnettet, nemlig § 3, stk. 2, i loven, nu også bliver så fyldestgørende, at vi har fuld garanti for, at ingen kommer på de forlængede dagpenge, før vi ved præcis, hvordan loven har virket, om den har virket tilfredsstillende.

[Estrup]

Og så kan jeg ikke lade være med at føje et par kommentarer til de bemærkninger, vi hørte fra hr. Kaj Poulsen heroppe før.

Jeg må nu nok sige, at ind imellem bliver man forbløffet, og man kan heller ikke lade være med at sammenligne det, hr. Kaj Poulsen sagde, med den meget fornuftige ordførertale, vi hørte fra SFs side for et øjeblik siden.

Jeg synes, hr. Kaj Poulsen skulle prøve at finde sine ben i denne sag. Hvad er det bedste: at have et godt valggrundlag, så man kan gå ud og fortælle folk, hvor elendige de Radikale og regeringen er, eller at de nu får fuld sikkerhed for, at vi på dette punkt også lever op til de løfter, vi gav i 1985? Jeg tror, hr. Kaj Poulsen egentlig var meget tæt ved at sige: det var dog bedre, at nogle kom på nedsatte dagpenge i 1987, så man rigtig kunne vise, hvor galt dette lovforslag er. Hvis det virkelig er det, man mener fra Socialdemokratiets side, vil jeg gerne have lov til at føje til, at så har vi hr. Kaj Poulsen, som han er, når han er værst.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

For at dette nu ikke skal blive en roseklub, vil jeg tillade mig at spørge hr. Estrup om noget. Jeg har spurgt arbejdsministeren i den forløbne uge om dem, der er kommet på nedsatte dagpenge af andre årsager end den, at de var overgangspersoner. Det ligger sådan, at de personer kunne, før vi lavede loven om uddannelses- og iværksætterydelse, af kommunerne hjælpes i gang med ca. 3-4 ugers arbejde eller 3 dage, hvis det var det, de manglede for at være oppe på de 1.040 timer. Det kan de ikke mere, efter at iværksætterydelses- og uddannelsesyndelsesloven blev lavet. Da må kommunerne ikke gå ind og give dem det tilbud.

Det undrer mig noget, når nu hr. Estrup er så optaget af, at der ikke er nogen af disse overgangspersoner, der kommer på graduerede dagpenge, at det ikke er muligt at få forklaret hr. Estrup, at der altså er nogle, som ryger på nedsatte dagpenge eller ud af systemet – en af delene – og det er den gruppe, som hr. Estrup altid plejer at sige om: jamen de var røget ud af systemet, hvis ikke det var sådan, at vi kunne sætte dem over på graduerede dagpenge.

Det er ikke rigtigt. I sin tid kunne kommunerne give dem en form for hjælp ved at sætte dem i arbejde forskellige steder, men det kan de altså ikke mere.

Nu har jeg bedt arbejdsministeren om at svare mig skriftligt på det, og jeg regner bestemt med, at svaret kommer en af dagene. Det kan være, arbejdsministeren allerede har det i hænde, og det vil jeg da glæde mig til at læse, når det er blevet underskrevet og sendt over. Men jeg vil da godt spørge hr. Estrup, om han ikke godt vil være med til at tage højde for de personer, der her er tale om, for det er også lidt vigtigt. De er nemlig blevet ramt af denne lov, som vi nu sikrer at nogle andre ikke bliver ramt af. Det lyder lidt mere indviklet, end det egentlig er, men lad os prøve at kigge på det.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg tror faktisk, det var topmålet af radikalt hykleri, vi hørte her i dag: vi ved endnu ikke, om vi får brug for denne lov! Hvis hr. Estrup gad undersøge det ved at ringe til Akasserne og spørge, hvor mange overgangspersoner der er kommet på nedsatte dagpenge, ville hr. Estrup vide, at der er kommet folk på nedsatte dagpenge på den baggrund – det er jo ikke 12 og 18 måneders uddannelse, de har haft alle sammen – og i marts-april måned vil antallet stige voldsomt; det ved hr. Estrup også godt.

Og så afslutningen! Det er fornuftigt, at man nu finder sine ben, således at der kan blive fuld sikkerhed for, at de løfter, vi gav i 1985, også står til troende!

Bilag for bilag i arbejdsmarkedsudvalget dokumenterer, at dette vil ske i 1987. Det var de løfter, hr. Estrup gav; det var det, hr. Estrup i 1985 var bedøvende ligeglad med. Nu skal det så lyde, som om der er kommet nye tal frem. Det eneste, der er nyt for hr. Estrup, er, at valget er tæt på, og derfor tør hr. Estrup ikke stå ved, hvad han sagde i 1985, og derfor skal der laves en moratorieordning. Gode magter forbyde, at der kommer det samme flertal, for kun ved at flertallet herinde ændres, kan man hindre, at 20.000-25.000 mennesker kommer på nedsatte dagpenge fra 1. januar. Ellers er melodien lagt fast her. Hr. Estrup og arbejdsministeren ønsker ikke ubehageligheder i valgkampen,

[Kaj Poulsen]

men så kan de pågældende få knaldet bagefter.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jeg synes måske, det var rimeligt, om hr. Kaj Poulsen selv skaffede lidt materiale som dokumentation for sine mange påstande i stedet for at bede os andre om at gå ud og søge det, som vi ikke har kunnet finde. Mon ikke det var på tide, at vi fik en lidt aktiv indsats i stedet for de korslagte arme, som hr. Kaj Poulsen har haft, når vi har snakket om disse spørgsmål? Jeg ser frem til, at vi kan se, hvad det er for nogle personer, det drejer sig om. Jeg har efterlyst det flere gange, men har ikke kunnet finde eksempler på overgangspersoner, der er kommet i den situation.

Og så skal jeg blot sige til fru Lilli Gyldekilde, at mig bekendt er der stadig væk de muligheder, som blev efterlyst, og jeg har forstået, at arbejdsministeren er af samme mening, men det får vi jo nu belyst.

Bollmann (CD):

Lovforslaget her skal jo sikre, at de, der eventuelt kunne komme i klemme, før en egentlig revision af loven kan gennemføres, nu hjælpes, og det er vi i CD tilfredse med, men vi gør da også opmærksom på, at forslaget ikke træder i stedet for en revision. Jeg synes også, det skal understreges – det har allerede været inde i debatten – at der ikke er tale om et meget stort problem. Det har i hvert fald ikke rigtig kunnet dokumenteres indtil nu, at det er et stort problem.

Men uanset størrelsen vil vi selvfølgelig gerne være med til at hjælpe disse såkaldte overgangspersoner, og derfor synes jeg, ministeren skal have tak for, at forslaget nu er kommet frem.

Kofod-Svendsen (KRF):

Også jeg vil takke ministeren for lovforslaget, og så vil jeg gerne i relation til det, der er sagt tidligere i debatten, sige, at jeg har ikke kunnet finde ud af, om der er 0 eller 2 eller 7 eller et andet antal af disse overgangspersoner, der er kommet på forlængede dagpenge. Men hvad enten der er tale om 1 eller 17 personer, eller hvor mange det måtte være, er jeg vældig glad for, at ingen kommer

på de nedsatte dagpenge i indeværende år, hvad vi også sagde under debatten i 1985.

Jeg synes, formålet er godt beskrevet, nemlig at sikre, at de overgangspersoner, der har valgt uddannelsesydelse eller iværksætterydelse i stedet for et nyt arbejdstilbud, ikke kommer på forlængede dagpenge, førend der er taget stilling til en revision af loven. Det sigte er vældig klart, og om det så kan dokumenteres, at der er nogle, eller ej, har vi nu sikkerheden for, at ingen bliver ramt. Det er det afgørende for os, og derfor tilslutter vi os med glæde og tilfredshed lovforslaget.

Så vil jeg sluttelig bemærke, at også jeg lagde mærke til den positive holdning, som SF gav udtryk for. Den var helt anderledes positiv end de mere sure bemærkninger, der lød fra Socialdemokratiets side. Hvad baggrunden er for det, kan man jo altid gisne om.

Dohrmann (FP):

Fremskridtspartiet stemte imod den oprindelige lovgivning, og de erfaringer, der er indhøstet siden, ændrer absolut ikke vores holdning; derfor vil vi også stemme imod L 151.

Må jeg ikke godt om den højt besungne iværksætterydelse sige, at jeg kender to tilfælde, hvor mindre erhvervsdrivende, kvinder oven i købet, har måttet lukke deres forretninger, fordi de har fået en konkurrence, som de ikke kunne hamle op med. Den iværksætterydelse, som regeringspartierne og de Radikale mener at de kan bryste sig af, har altså også sin bagside. Det skal man bare lige være klar over.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Forhåbentlig er dette lovforslag et udtryk for, at det er ved at gå op for arbejdsministeren og regeringen, at indførelsen af de nedsatte dagpenge var en stor brøler. I hvert fald er lovforslaget en indrømmelse fra arbejdsministerens side og en lille bitte sejr for de mange, der ihærdigt har kæmpet for at få reglen om nedsatte dagpenge fjernet. VS stemmer selvfølgelig for forslaget.

Det er da godt, at nogle mennesker, som måske ellers ville være endt på de lave dagpengesatser, nu får fuld dagpengeret i 1987. Men vi spørger: hvorfor skal ordningen kun gælde for de såkaldte overgangspersoner?

[Elisabeth Bruun Olesen]

Hvorfor tager arbejdsministeren ikke hele gruppen af mennesker på de lave satser med i sin redningsaktion?

Ifølge ministerens egne tal er der tale om en meget lille gruppe – med streg under meget lille – så det kan da ikke være af økonomiske grunde. Det er ikke rigtigt, som der står i bemærkningerne til forslaget, at folk, som ikke har optjent timer nok af et arbejdstilbud til at opfylde arbejdskravet, er bedre stillet med forlængede dagpenge, end de var før.

Før havde kommunerne en interesse i at sørge for, at folk opnåede det nødvendige antal timer, så der ikke kom flere bistandsklienter. Nu er tallet altså så lille, at der ikke er sket en eller anden voldsom overreaktion fra kommunernes side, hvor de har sagt: ned på forlængede dagpenge! Så ville tallet formodentlig have været meget større. Men når det nu er så få, hvorfor tager man dem så ikke med ind i redningsaktionen? Er det, fordi man alligevel mener i sin konklusion, at nogle på et eller andet tidspunkt, om så først i 1988, skal ende på nedsatte dagpenge, for at man kan opretholde begrebet nedsatte dagpenge?

Det er en social katastrofe at komme på nedsatte dagpenge, og det bliver ikke anderledes af, at det endnu kun er en meget lille gruppe, der er endt dér, og at det ikke er overgangspersonerne.

VS har hele tiden ment, at det var rablen-de forkert at kæde et uddannelsesstilbud sammen med en trussel om nedsatte dagpenge. Den sammenkædning skal efter vores mening væk, og vi mener heller ikke, der er grund til at afvente nye undersøgelser af, hvordan ordningen med uddannelsesstilbud virker, før man kan fjerne de nedsatte dagpenge. Der er i øvrigt kommet en undersøgelse, der viser, at ca. 25.000 vil komme på nedsatte dagpenge i løbet af 1988, hovedsagelig kvinder.

Det ville altså være en oplagt idé for arbejdsministeren at tage et initiativ, som jo så også ville være et ligestillingsinitiativ, som vi jo alle sammen går ind for – det har debatten da lige før sagt i ord – og simpelt hen fjernede de nedsatte dagpenge ikke blot for overgangspersonerne i 1987, men også i 1988 og fremover.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil gerne takke ordførerne for regeringspartierne, de Radikale og SF, ja delvis også VS, for de saglige og konstruktive bidrag til debatten. Jeg er glad for, at så mange partier ikke bare har læst, men også vil forstå forslaget. Jeg er sikker på, at der bag hr. Kaj Poulsens ord ligger – det kom ikke helt klart frem – at Socialdemokratiet selvsagt stemmer for dette lovforslag. Det må jeg tage som helt givet.

Det var i øvrigt en mærkelig ordførertale, hr. Kaj Poulsen holdt, idet han tog sit udgangspunkt i, at der overhovedet ikke var nogen, der kom på nedsatte eller forlængede dagpenge i 1987 ifølge lovforslaget, og at det skulle være en overraskelse for ministeren i forhold til forberedelserne, som ministeren altså ifølge hr. Kaj Poulsen tilsyneladende ikke skulle have læst. Jamen det fremgår da helt klart af lovforberedelserne til de oprindelige lovforslag, at der er en gruppe personer, der vil komme på forlængede dagpenge. Der er en gruppe personer, som det var forudset ville komme på forlængede dagpenge i 1987. Der er intet som helst nyt i det. Det er den gruppe personer, som ikke i forbindelse med et arbejdstilbud har optjent de 26 ugers arbejde. Det fremgår klart af lovforberedelserne, at der er et antal personer – vi kan diskutere hvor mange – som i henhold til lovforberedelserne vil komme på forlængede dagpenge, og det rører vi ikke ved.

Nej, det, vi gør, gør vi for de personer, som i stedet for et arbejdstilbud har valgt uddannelsesydelse eller iværksætterydelse i tillid til, at når de fulgte vores intentioner om, at hvis man uddannede sig eller startede virksomhed, måtte man ikke blive stillet dårligere, end hvis man valgte et arbejdstilbud. Det er her, vi har opdaget at der er et hul, nemlig i forhold til de personer, som måtte holde op med en uddannelse eller med deres virksomhed.

Og, hr. Kaj Poulsen, det er ikke politik, når det er værst, det er politik, når det er bedst. Det er nemlig et udtryk for, at når lovgiver finder et hul i forhold til den intention, der er med loven, så vælger lovgiver at leve op til sin forpligtelse over for sin politiske samarbejdspartner og over for de befolkningsgrupper, som har valgt en uddannelsesydelse eller iværksætterydelse i tillid til, at de ikke blev dårligere stillet af den grund. Forpligtelsen over for denne gruppe lever vi

[Arbejdsministeren]

med dette lovforslag op til, og uanset hvad man i øvrigt mener om forlængede dagpenge, må det store flertal her i Folketinget selv sagt støtte et sådant forslag.

Men der vil altså stadig væk være personer, som kommer på forlængede dagpenge i 1987, og hvis det drejer sig om den generelle diskussion om forlængede dagpenge, så skal hr. Kaj Poulsen få de eksempler til sine fjernsynsudsendelser – jeg forstår, at hr. Kaj Poulsen mener, han styrer, hvad der kommer i fjernsynet, det var en interessant oplysning, men det må vi jo tage til efterretning. Der vil være personer på forlængede dagpenge, det løber vi ikke fra, og derfor er hr. Kaj Poulsens indlæg også fuldkommen forfejlet. Dette er et spørgsmål om at rydde op i forbindelse med, at der er fundet et hul i lovgivningen.

I øvrigt vil jeg ikke gå ind i den store diskussion om ydelsen generelt, ej heller om forlænget dagpengesats generelt. Som der står i bemærkningerne til lovforslaget og i fremsættelsestalen, kommer den egentlige lovrevision, som er lovfæstet, senere på sæsonen, når vi har vores undersøgelser færdig.

Jeg vil godt lige sige, at vi har igangsat en undersøgelse hos A-kasserne for at finde ud af, hvor mange personer der er på forlængede dagpenge, og på nuværende tidspunkt har vi fået svar fra 34 af de 44 arbejdsløsheds-kasser. I de 34 arbejdsløsheds-kasser, som altså er en stor del af det samlede antal arbejdsløsheds-kasser, er der på nuværende tidspunkt i alt 52 personer på forlængede dagpenge – 52 personer. Derfor er de titusinde, de femogtyv tusinde osv., man slynger om sig med i diverse aviser, grebet ud af den tomme luft.

Ud af de 52 personer er der – og det er en ny oplysning også til hr. Estrup – måske 18, som falder inden for rammerne af denne lov. Det er vi ikke sikre på endnu, det kræver yderligere undersøgelser, men der er måske 18 ud af de 52, og de fleste af de andre er altså fra den gruppe, som det var forudset i lovforberedelserne kunne komme på forlængede dagpenge.

I den sammenhæng er jeg ked af, at fru Lilli Gyldenkilde ikke har fået svar på sit spørgsmål. Jeg skrev det under her til morgen i håbet om, at det kunne være fremme i Folketinget og omdelt inden debatten. Jeg vil godt referere, at fru Lilli Gyldenkilde spørger, om ministeren vil bekræfte, at det, indtil

loven om arbejdstilbud blev ændret, var muligt for kommunerne at skaffe beskæftigelse til ledige, der manglede nogle få uger eller dage i at have 1.040 timers arbejde, således at de kunne blive berettiget til almindelige dagpenge.

Det kunne jeg bekræfte, og det er stadig væk muligt for kommunerne. Der er overhovedet ikke ændret på det. Vi har ikke i Arbejdsministeriet nogen informationer, der tyder på, at kommunerne skulle have ændret praksis. Hvis fru Lilli Gyldenkilde har sådanne informationer, hører vi gerne om det, således at vi kan retlede de kommuner, der ved en fejltagelse har ændret praksis, for der er ingen anledning til at gøre det.

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at et flertal herinde har fundet ud af, at nu skulle det alene være dem, der har gennemført en uddannelse efter uddannelsesydelsen, eller som har måttet stoppe den, der skal omfattes af denne lov.

34 pct. af dem, der har søgt optagelse på uddannelse, har ikke fået den, fordi der ikke stod uddannelsespladser til rådighed. Et antal af dem har naturligvis så måttet modtage et arbejdstilbud, og mange af dem, der tilfældigvis er kommet i denne situation på grund af, at der ikke var et uddannelsesstilbud, bliver omfattet af denne ordning. Tilfældighederne i ordningen er kolossale.

Ved siden heraf står så LOs undersøgelse, som blev offentliggjort i sidste uge, og som fortæller, at 95 pct. af alle langtidsledige, der har mulighed for en sådan uddannelsesydelsesordning, ikke er gået i gang med den på grund af, at de ikke tror på, at der er arbejde at få bagefter, fordi det ikke er kombineret. Og når 34 pct. af de øvrige så er blevet afvist, er det tilfældighederne, der gør, at det er de svageste, de allersvageste, der alene skal rammes hårdt af regeringens forslag her. Det er dem, der skal på nedsatte dagpenge, det er kvinderne, og det er de unge, som jeg sagde i mit første indlæg.

Så vil jeg godt sige, at der ikke er fundet et hul i denne lovgivning, hr. minister. Nu er det fjerde gang, regeringen kommer med et forslag om ændring af denne lov, og ved samtlige behandlinger, vi har haft her i salen og i udvalget, er det blevet dokumenteret fra

[Kaj Poulsen]

ministerens egne kontorer, at loven vil ramme, som den rammer. Det er ikke et hul, det er en overraskelse for flertallet, at valget lige præcis kommer nu, og så vil man helst være fri for de ubehageligheder, der ligger her.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal takke ministeren for svaret. Jeg er også lidt ked af, at jeg ikke har nået at få det inden debatten her, men når jeg alligevel tager ordet til det, er det af to grunde.

Den ene er, at jeg kan forstå at det, ministeren svarer mig – nu får jeg det vel snart i hånden, så jeg kan læse det – at kommunerne har mulighed for at hjælpe disse mennesker op til de 1.040 timer, sådan som de kunne tidligere. Ikke desto mindre er der altså kommuner, hvis jurister har siddet og læst loven sådan, at hvis nogle har fået ét jobtilbud, så kan de ikke få f.eks. et senere jobtilbud på 3 uger eller 14 dage eller 1 måned, for ifølge loven om jobtilbud må man kun få ét jobtilbud. Sådan har altså jurister, der har siddet forskellige steder, tolket loven, og derfor er jeg da meget glad for, at jeg nu får dette svar. Så kan jeg håbe på, at jeg på en eller anden måde kan få bragt den besked videre. Det var det ene, jeg ville sige.

Det andet, jeg vil sige, er, at der er noget, jeg ikke helt kan forstå. Når det er så få personer, det nu drejer sig om, som egentlig burde komme ind under denne bestemmelse – jeg tror, ministeren sagde 52, hvoraf de 18 muligvis hører ind under denne regel, som nu bliver lavet om – kan jeg ikke forstå, at det ikke skulle være muligt at hitte ud af at sørge for, at de, der kommer på ydelsen, kan komme ind under denne lov. Det må da være muligt, og jeg vil da appellere om, at vi kan få en snak om det i arbejdsmarkedsudvalget på den ene eller den anden måde. Det er jo lidt uretfærdigt, at det bliver sådan, som det bliver. Jeg tror i hvert fald ikke, der nogen som helst steder vil være større forståelse for, at disse meget, meget få kommer på den ydelse.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Så vidt jeg husker, drejer det sig om, at der i øjeblikket er godt og vel et par hundrede på nedsatte dagpenge.

Så vil jeg stille et spørgsmål. Ministeren siger, at der er intet til hinder for, at kommu-

nerne kan give dem et forlængende jobtilbud. Det mente jeg heller ikke der var. Er der så nogen ændring i, hvor mange der tidligere gled ud af dagpengesystemet og over på bistandshjælp, i forhold til nu, hvor man bliver i dagpengesystemet, men går ned på nedsatte dagpenge? I bemærkningerne til lovforslaget står der, at den gruppe, vi snakker om, altså ikkeovergangspersonerne – for nu at give dem et navn – har det bedre end tidligere. Der er også nogle, der er på 55 pct. Det er meget, meget få, jeg kan ikke huske hvor mange, en 12-13 stykker, eller måske er det endnu færre, men der er nogle på 55 pct. Hvordan kan ministeren mene, at deres levestandard er højere end for en, der er på bistandshjælp? Det forstår jeg ikke.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det er jo sundt at modstå fristelser, så jeg vil modstå fristelsen til at gå ind i en diskussion med hr. Kaj Poulsen om den undersøgelse, LO, FTF og AC har offentliggjort. Den diskussion vil jeg udsætte, indtil vi har vore tre store undersøgelser; så kan vi jo sammenligne resultaterne, og så kan vi forhåbentlig få en konstruktiv dialog. Det var den ene kommentar til hr. Kaj Poulsen.

Så siger hr. Kaj Poulsen, at der ikke er et hul, og at det stod klart allerede ved forberedelserne, at denne gruppe ville opstå. Se, hr. Kaj Poulsen, nu ville jeg ikke belaste Folketinget med et sådant lovforslag, hvis det ikke var nødvendigt, og jeg har såmænd også prøvet at overbevise hr. Estrup om, at det ikke var nødvendigt. Derfor har jeg været igennem hvert eneste spørgsmål og svar, hver eneste debat her i Folketinget, hver eneste betænkning og tillægsbetænkning vedrørende det oprindelige lovforslag.

Denne gruppe var simpelt hen ikke defineret på daværende tidspunkt. Så sent som i september 1986, da jeg afgav et svar til Folketinget om antallet på forlængede dagpenge, havde vi ikke i ministeriet opdaget, at der kunne være en gruppe som den, vi snakker om nu. Hvis hr. Kaj Poulsen vidste det dengang, undlod han i hvert fald at meddele det til andre her i Folketinget eller via spørgsmål. Hvis hr. Kaj Poulsen mener at kunne dokumentere det modsatte, så synes jeg, at vi skal have den dokumentation frem ved lejlighed. Det ser jeg meget gerne. Men indtil jeg

[Arbejdsministeren]

får den, tror jeg, at jeg vil anse det for bevist, at den ikke findes. Vi har faktisk gjort meget for at finde den.

Jeg vil godt sige til fru Lilli Gyldenkilde, at hvis der virkelig er kommuner, der har anlagt den fortolkning, så bidrager vi gerne til at oplyse ude omkring, at der ikke er nogen ændringer. Det synes jeg er en af de ting, vi må se på i forbindelse med behandlingen i udvalget. Hvis der er nogle konkrete sager, vil vi meget gerne gøres bekendt med dem i Arbejdsministeriet, sådan at vi kan medvirke i den oplysningsproces. Det er vi selvsagt interesserede i.

Fru Lilli Gyldenkilde siger: jamen hvis det nu viser sig, at ud af de 52 bliver de 18 måske dækket af den her lov, og så er der 34 tilbage, hvorfor kan vi så ikke bare lave det om? Jamen hov! Der var da et formål med, at vi lavede loven. Regeringspartierne og Det Radikale Venstre står indtil videre bag, at vi har forlængede dagpenge, og at der derfor er personer, som kan komme på 70 henholdsvis 55 pct. sats. Det var derfor, vi vedtog lovforslagene, for vi havde det princip. Det er der ingen der har lagt op til at løbe fra.

Men det, vi har sagt, er, at vi vil se på, hvordan det virker. Virker det godt, eller virker det skidt? Hvis det virker skidt, hvad kan vi så sætte i stedet? Vi venter på vores undersøgelser. Indtil vi kan drage nogle konklusioner af de undersøgelser, og indtil de konklusioner er blevet behandlet her i Folketinget, så står vi bag, at vi har lavet en lovgivning, der indebærer forlængede dagpengesatser, og det vil sige 70 og 55 pct., ingen tvivl om det.

Derfor er der ikke nogen anledning til ligesom at udvide det hele. Så ville der nemlig være tale om det, som hr. Kaj Poulsen anklagede os for: at der var nogle, der måske i deres slæmme fantasi kunne tro, at vi havde valgtaktiske motiver. Det her er netop beviset for, at det har vi ikke.

Til slut skal jeg lige sige til fru Elisabeth Bruun Olesen vedrørende de 200, hvoraf måske de 12-13 er på 55 pct., at det tal er et skøn, som er baseret på en stikprøveundersøgelse i sommeren 1986. Nu laver vi en egentlig systematisk forespørgsel til kasserne, og det er altså i forbindelse med den forespørgsel, at det oprindelige skøn på 200 foreløbig er blevet til en konkret oplysning om, at fra

34 kasser ud af 44 mulige har vi fået oplysning om 52 personer.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Arbejdsministeren siger, at regeringen og de Radikale selvfølgelig står bag intentionerne om de forlængede dagpenge. Dengang diskussionen foregik, opfattede jeg det sådan, at de forlængede dagpenge talte man om, når man syntes, at en person var opgivet helt af systemet. Når man havde fået et jobtilbud og ikke kunne komme i arbejde igen og havde fået et uddannelses tilbud og alligevel ikke kunne få noget job, så var det med hr. Estrups ord ikke rimeligt, at man kunne blive i dagpengesystemet et helt liv. Nu kan man altså blive der på nedsatte dagpenge, men det er en anden sag.

De personer, vi snakker om her, er folk, der ikke har fået timer nok i et jobtilbud. Skulle ministeren så ikke overveje at lette mulighederne for at forlænge et jobtilbud, så man ad den vej kunne hjælpe de folk? Efter at jobtilbudene i det offentlige er nede på 7 måneder, kan man let komme i den situation, at man ikke får timer nok. Var det ikke en idé at arbejde videre med?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 149:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Harmonisering af reglerne om beregning af nedsatte dagpenge for fuldtids- og deltidsforsikrede medlemmer, ændring af reglerne om udbetaling af dagpenge til medlemmer, der

modtager social pension, præcisering af klage-reglerne m.v.).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 14/1 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Også denne gang må jeg nok desværre skuffe fru Jette Thomsen.

Umiddelbart ser dette forslag om harmonisering af udbetalingerne ud til at være rimeligt og også naturligt ud fra rimelighedsbetragtninger. Jeg finder det rigtigt, at ministeren kan opstille regneeksempler på, at der i visse tilfælde vil være tale om nogen overdækning, det kan der ikke være tvivl om. Men der kan imidlertid også godt opstilles regneeksempler på det modsatte. Det er ikke taget med. Eksempelvis vil et medlem på grund af sygdom eller frihed til bryllup eller begravelse blive ramt af den her ordning. Vi finder ikke, det er rimeligt at lave ordningen så firkantet.

Når regeringen vil harmonisere på det her område, synes jeg da, at man skulle tænke på eksempler, hvor der er andet end overdækning. Hvad med reglerne om dimittendsatsen, hvor underdækningen er så stor, at det ikke kan betale sig at tage anvist arbejde? Der er en klar underdækning, en klar afstraffelse af personer, der bliver anvist arbejde sidst på ugen – eller korttidsarbejde først på ugen for den sags skyld.

Der er en række områder, der er blevet ramt utrolig hårdt af de regler, den nuværende regering indførte for omkring fire år siden. Vi mener, at der må være en sammenhæng. Hvis harmoniseringer skal foretages på de her områder, så må vi have dimittendsatserne op, for sandheden er, at i nogen udstrækning vil de samme mennesker blive ramt også af denne ordning, og det finder vi ikke rimeligt.

I det andet forslag vedrørende folk, der samtidig modtager pension, foreslår ministeren nu noget andet end det, han kom med sidste år. I dette forslag fastholder ministeren den skærpede rådighedspligt og den skærpede vurdering af, om man står til rådighed for arbejdsmarkedet. Det finder vi uværdigt og

diskriminerende. Personlig vil jeg godt sige, at jeg havde hellere set, at vi havde gennemført det forslag, som blev fremsat sidste år, men det kom der forskellige ting i vejen for.

Jeg mener, at vi skal passe utrolig på, at vi ikke lader mennesker med et eller andet handicap komme ind i en rådighedsvurdering alene på grund af, at de er handicappede. Det virker diskriminerende og nedsættende. Skal det gennemføres, så tror jeg, at der skal være en forhandling om at få en ordning, som kommer til at virke mere rimeligt over for de handicappede.

Vedrørende de ændrede ankebestemmelser kan jeg sige, at vi naturligvis under udvalgsarbejdet vil prøve at vurdere, hvordan de kommer til at virke, inden vi tager stilling til, om vi vil støtte den del af forslaget. Men én ting er sikker: der skal ændres på en hel række områder, såfremt Socialdemokratiet skal støtte dette forslag.

Afslutningsvis vil jeg sige, at nu har ministeren jo skrevet i forslaget og i bemærkningerne, at hvis man ikke er tilmeldt en arbejdsformidling osv. Det er nye regler, der skal indføres ret kort tid før forslaget skal træde i kraft, så A-kasserne har ingen mulighed for at orientere deres medlemmer om de nye regler, om, at man skal være tilmeldt AF.

Derfor må jeg appellere til ministeren om at udsætte ikrafttrædelsesdatoen, således at A-kasserne får mulighed for at orientere dem af deres medlemmer, der bliver berørt af det her forslag, således at ingen uvidende kommer i gyngen på baggrund af de ting, der er heri. Jeg synes, det må være et anstændighedskrav, at man udsætter ikrafttrædelsen.

Jette Thomsen (KF):

Nej, hr. Kaj Poulsen slipper såmænd ikke så let fra at skuffe mig. Jeg har jo fornøjelsen i det daglige i det nordjyske, så der skal efterhånden mere til.

Det forslag, vi nu behandler, kommer fra et enigt Bonnerup Nielsen-udvalg. Det betyder, som vi også ved, at fuldtidsforsikrede medlemmer, der ikke har haft arbejde på fuldtid, inden de begynder at arbejde på yderligere nedsat tid, kun får udbetalt supplerende dagpenge i forhold til den tidligere arbejdstid. Det synes jeg egentlig er en rimelig betragtning.